

Smaastykker.

2.

Udenrigsministerskiftet 1810.

Af Aage Friis.

I en Samling hidtil ubenyttede Aktstykker i Udenrigsministeriets Arkiv vedrørende de forskellige Udenrigsministre findes følgende Brev fra Frederik VI til Niels Rosenkrantz:

Min kiære Geheimecomferensraad Rosenkrantz

Da Statsminister Grev Bernstorff i tvende Ansøgninger for Svagelighed haver andsøgt sin Afsked, og han ligeledes for sin Broder Grev J. Bernstorff har søgt om Afsked for, saa haver jeg bevilget det samt udnævnt Dem til Statsminister og Chef for det udenlandske Departement, endvidere haver jeg tillagt forrige Statsminister G. Bernstorff Befalning at vedblive Departementets Forretninger, indtil De kan overtage samme.

Jeg haver ingen kjendt, der besidder den Duelighed som De gjør for dette Fag, De haver i hver Mission ei allene viist Kundskab i Faget, men endog utrættelig Flid, og havt det derpaa grundede Hæld at udføre alt til Fordeel for Fæderelandet.

Det er naturligt, at denne Forandring vil opvække Forundring ved de fremmede Hoffer, dette er ogsaa af de Herrer Grever derfor ei lykkeligt valgt Øieblik at forlade min Tjeneste. Men da jeg aldeles ei agter at forandre noget af mit politiske System, saa er det fornødent, at de i Pariis søger at bibringe den Tanke, at jeg holder fast ved

Frankrige, og blot Gr. Bernstorfs Svagelighed samt hans Broders Attachement for ham har bevæget begge til dette Skrit.

Jeg bygger aldeles paa Deres Klogskab og er Deres
altiid hengivne
Frederik.

Kiøbenhavn den 28. April
1810

Hermed turde det være fastslaaet, at det var politiske Grunde, der foranledigede Brødrene Bernstorffs Afgang. Endnu i 1888 maatte Aarsagen til deres opsigtvækkende Tilbage-træden henstilles som uvis (Dansk biografisk Lexikon 2. Bd. S. 154), idet Rists Oplysninger (Lebenserinnerungen, 2. Aufl., 1886, II. 74 flg.) kun sandsynliggjorde en Forbindelse mellem Afskedigelsen og den Reprimande, der imod Brødrenes Vilje var tildelt Rist for en for lidt franskivrig Optræden i Forholdet til de franske Toldmyndigheder i Hamburg. Sammenholdt med senere tilkomne Oplysninger (Rubin: 1807—14 S. 390—92 og Elise von Bernstorff I, 103—05) viser det her forelagte Brev formentlig utvetydig saavel en forudgaaende positiv politisk Dissens mellem Frederik VI og Brødrene, som Kongens lidet venlige Opfattelse af deres Handling.

Rosenkrantz modtog Kongens Brev i Paris, hvorhen han i Marts var rejst for at lykønske Napoleon til Giftermaalet med Marie Louise. Ved Kongens Brev findes Ministerens Svarkoncept. Skøndt han føler Alderens Tryk og mener at savne baade Ævner og Kræfter, modtager han som tro Undersaat sin Konges Kaldelse, dog med Forbehold af Tilladelse til, „naar Byrden bliver mig overlegen at træde tilbage“. Som bekendt, ønskede Rosenkrantz i de følgende tunge Aar Gang efter Gang at gøre dette, men Kong Frederik fastholdt ham i hans Stilling indtil hans Død.
